

ਪੀ ਏ ਯੂ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿਸਾਨਾਂ

ਲਈ ਹੰਗਾਮੀ ਫ਼ਸਲ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ

ਜੁਲਾਈ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਫ਼ਤੇ ਉੱਤਰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੋਈ ਲਗਾਤਾਰ ਬਰਸਾਤ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੜ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਦੋ ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਕਾਸ਼ਤਯੋਗ ਰਕਬਾ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਡੁੱਬ ਗਿਆ।

ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਨੀ ਦਾ ਸਾਮ੍ਹਣਾ ਤਾਂ ਕਰਨਾ ਹੀ ਪਿਆ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਉਣੀ ਮੌਸਮ ਦੌਰਾਨ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦੁਬਾਰਾ ਸੋਚਣਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਪੀ ਏ ਯੂ ਦੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੇ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅਚਨਚੇਤੀ ਫ਼ਸਲ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਪੀ ਏ ਯੂ ਦੇ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ।

ਪੀ ਏ ਯੂ ਦੇ ਕੁਲਪਤੀ ਸਤਿਬੀਰ ਸਿੰਘ ਗੋਸਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਪਣੀਆਂ ਖੋਜ ਅਤੇ ਪਸਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਪਾਣੀ ਭਰਿਆ ਓਥੇ ਝੋਨੇ ਦੀ ਛੇਤੀ ਪੱਕਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸਮ ਪੀਆਰ 126 ਅਤੇ ਪੂਸਾ ਬਾਸਮਤੀ 1509 ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਢੁੱਕਵਾਂ ਬਦਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਗੋਸਲ ਨੇ ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੰਮੀ ਮਿਆਦ ਵਿਚ ਪੱਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਝੋਨੇ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤ ਵਿਚ ਲਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੱਕਣ ਲਈ 110 ਤੋਂ 130 ਦਿਨ ਲਗਦੇ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਪਛੇਤੀ ਬਿਜਾਈ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਪੀ ਏ ਯੂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਪੀ ਆਰ 126 ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਢੁੱਕਵੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਖੇਤ ਵਿਚ ਲਾਉਣ ਤੋਂ 93 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਪੱਕ ਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਛੇਤੀ ਪੱਕਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਕਿਸਮ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬਚਤ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਗਲੀ ਫ਼ਸਲ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਲਈ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਖੇਤ ਵਿਹਲੇ ਹੋ ਸਕਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੀਆਰ 126 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੀਜੇ ਜਾਣ ਲਈ ਢੁੱਕਵੀਂ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਸੰਕਟ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਹੀ ਬਿਹਤਰ ਬਦਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪੀ ਏ ਯੂ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਖੋਜ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਢੱਟ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੀਆਰ 126 ਨੂੰ 2017 ਵਿੱਚ ਕਾਸ਼ਤ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕਿਸਮ ਪੂਸਾ 44 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪੱਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੀਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 2-3 ਹਫ਼ਤੇ ਘੱਟ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਨੇ 38 ਕੁਇੰਟਲ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਤਕ ਝਾੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸਦਾ

ਔਸਤਨ ਝਾੜ 30 ਕੁਇੰਟਲ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਤਕ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂਸਾ ਬਾਸਮਤੀ 1509 ਇੱਕ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਕਿਸਮ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਵੱਧ ਝਾੜ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਪੱਕਣ ਵਾਲੀ ਹੈ।

ਇਸ ਬਦਲਵੀਂ ਕਾਸ਼ਤ ਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਪੀ ਏ ਯੂ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਪਸਾਰ ਸਿੱਖਿਆ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬੁੱਟਰ ਨੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਵਿਗਿਆਨ ਕੇਂਦਰਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਖੋਜ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬੀਜ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲਗਭਗ 30 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਪੀਆਰ 126 ਅਤੇ ਪੂਸਾ ਬਾਸਮਤੀ 1509 ਪਨੀਰੀ ਬੀਜ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਨੀਰੀ 25-30 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲਵਾਈ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਏਗੀ। ਕਿਸਾਨ 10 ਅਗਸਤ ਤੱਕ ਪੀ ਏ ਯੂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੇਂਦਰਾਂ, ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਵਿਗਿਆਨ ਕੇਂਦਰਾਂ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪਨਸੀਡ ਤੋਂ ਇਹ ਕਿਸਮਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

ਚੰਗੀ ਉਪਜ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਲਵਾਈ 15 ਅਗਸਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ, ਬੁੱਟਰ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਝੋਨੇ ਦੀ ਵਢਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸਰਫੇਸ ਸੀਡਿੰਗ ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਕਣਕ ਦੀ ਫਸਲ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਬੀਜੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਜਿਹੜੇ ਕਿਸਾਨ ਝੋਨੇ ਦੇ ਬਦਲ ਵਿਚ ਹੋਰ ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਬੁੱਟਰ ਨੇ ਤੋਰੀਆ, ਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ, ਗੰਨਾ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ।

ਬੁੱਟਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਚੀ ਸਮਝੀ ਬਦਲਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਣੀ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਝੋਨੇ ਦੇ ਮਰ ਗਏ ਬੂਟਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਨਵੇਂ ਬੂਟੇ ਲਾ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਜਿੱਥੇ ਨਵੀਂ ਬਿਜਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਓਥੇ ਪੀਆਰ 126 ਅਤੇ ਪੂਸਾ ਬਾਸਮਤੀ 1509 ਦੀ ਪਨੀਰੀ ਬੀਜੀ ਜਾਵੇ। ਮੱਕੀ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਕੱਢ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 3% ਯੂਰੀਆ ਘੋਲ ਦੀ ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਸਪਰੇਅ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ (25-50 ਕਿਲੋ ਯੂਰੀਆ/ਏਕੜ) ਪਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕੀੜੇ-ਮਕੌੜਿਆਂ, ਕੀੜਿਆਂ ਅਤੇ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੇਤਾਂ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਨਰਮੇ ਦੀ ਫਸਲ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯੂਰੀਆ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਖੁਰਾਕ ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਆਉਣ 'ਤੇ, ਕੋਬਾਲਟ ਕਲੋਰਾਈਡ ਦੇ ਘੋਲ ਦੇ ਛਿੜਕਾਅ ਕਰਕੇ ਪੱਤਾ ਡਿੱਗਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫੁੱਲ ਆਉਣ ਵੇਲੇ ਹਰ 7-10 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ 2% ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਨਾਈਟ੍ਰੇਟ ਸਪਰੇਅ ਦੁਹਰਾਈ ਜਾਵੇ।

ਪਛੇਤੇ ਬੀਜੇ ਗੰਨੇ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਾਦ ਪਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਫਸਲ ਨੂੰ ਡਿੱਗਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਮੂੜੇ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿਓ ਅਤੇ ਆਗ ਦੇ ਗੜ੍ਹੇ ਲਈ ਫਰਟੇਰਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ।

ਪਾਣੀ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਚਾਰੇ ਦੇ ਲਈ ਮੱਕੀ, ਚਰ੍ਹੀ ਅਤੇ ਬਾਜਰੇ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਕਰੋ। ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਥੇ ਮੱਕੀ ਜਾਂ ਬਾਜਰੇ ਦੇ ਨਾਲ ਲੋਬੀਆ ਮਿਲਾ ਕੇ ਚਾਰੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬੀਜੋ। ਅੱਧ ਸਤੰਬਰ ਵਿੱਚ ਹਾੜੀ ਦੇ ਚਾਰੇ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਕਰੋ। ਤਿਲਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਪੰਜਾਬ ਤਿਲ ਨੰਬਰ 2 ਜੁਲਾਈ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਬੀਜ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਫਲਦਾਰ ਫਸਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਟੁੱਟੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਦੇ ਮਲਬੇ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ, ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਦੀ ਛਾਂਟੀ ਕਰਕੇ, ਵਾਧੂ ਪਾਣੀ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ ਅਤੇ ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਨਾਲ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਕੀੜਿਆਂ ਅਤੇ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਲਈ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹੀ ਛਿੜਕਾਅ ਕਰੋ।

ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਫਸਲ ਵਿੱਚ ਭਿੰਡੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਸੁਹਾਵਾਨੀ, ਪੰਜਾਬ ਰੌਣਕ ਅਤੇ ਬੈਂਗਣ ਦੀ ਪੀਬੀਐਚਆਰ-42, ਟਮਾਟਰ, ਖੀਰੇ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਵਰਖਾਬਹਾਰ-4 ਅਤੇ ਕੱਦੂ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਨਵਾਬ ਕਿਸਮ ਬੀਜੋ। ਚਿੱਟੀ ਮੱਖੀ, ਫਰੂਟ ਫਲਾਈ ਅਤੇ ਕੀੜਿਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਢੁਕਵੇਂ ਛਿੜਕਾਅ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।